

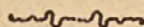
CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 4. zvezka.

Zaupno občevanje z Bogom. IV. Pogl. Kateri smejo zaupno z Bogom občeovati?	97
Bl. Antonija Florenška, vdova 2. reda sv. Frančiška	101
Kaj nam spričuje pamet o Bogu	102
Življenje bl. Krišpina, brata lajika 1. reda sv. Frančiška, kap. družine	
Bl. Krišpin streže bolnikom in bratom v Rimu	109
Bl. Krišpin, kuhar v Aljbanu	110
Razlaganje vodila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška. O letu poskušnje	112
Pervi slovenski oratorij!	114
Roze in ternje v redovnem stanu. II. (Konec)	118
S kitajskega misijona. (Pismo p. P. Baptista Turka.) (Dalje)	122
S Homca	125
Priporočilo v molitev.	126
Zahvala za vslišano molitev.	127
Za kitajski misijon.	127
Za novo cerkev sv. Elizabete	127
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1912. Mesec aprilj ali mali traven . .	128

V GORICI
Narodna Tiskarna
1912.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Praesens effectivum.

(Dalje).

V trenutku je Kristus pomiril „morje“. Kako pa se more povest o tem trenutnem dejanju prav napovedovati z nedoveršnikom „ušmierza“ (h. „utiša“)? Ke bi bil tisti trenotek naslikan, bi se pač dalo odgovoriti na vprašanje: „Kaj dela tu Jezus?“, ker ostane slika vedno enaka: „Jezus miri (ali pomirja) vihar“. Ali ko podpis bi to motilo, ker bi se lahko mislilo na trajnost dejanja, ne slike. Še menij se da zagovarjati nedoveršni sedanjik, kjer gre za trenutno dejanje v naslovu spisa ali poglavja. Ali poljščina si seveda ne more pomagati, ker je njen doveršni sedanjik vedno le futurum. Služiti ji morajo nedoveršniki tako za doveršeno kaker za nedoveršeno dejanje.

Mi pa preživo čutimo razloček pomena enih in drugih glagolov, da bi se moglo pripovedovanju dotičnih evangeljskih zgodeb napisati naslove: „Angelj Gabrijelj oznanja rojstvo sv. Janeza. — Jezus dela prvi čudež v Kani Galilejski. — Jezus obuja Lazarja. — Jezus vstaja od mrtvih“ itd. V takih primerih ni namreč nikomur za trajanje dejanja, temuč za zveršenje. Zato bi bilo edino prav: „Angelj Gabrijelj oznani rojstvo sv. Janeza. — Jezus stori prvi čudež v Kani Galilejski. — Jezus obudi Lazarja“ itd.

Tudi v hervaščini stoji v podpisih neketerih podob doveršni sedanjik: „25. Isus nahrani pet tisuća ljudi. — 29. Isus oživi Lazara. — 35. Isus progovara posljednih sedam riječi i umre.“ Jaz ne vem, zakaj ne bi bilo tako prav tudi v vseh drugih takih primerih.

Kar gotovo in očitno napačno je: „9. Jakov i de u Misir“ pod podobo, kjer Jožef objemlje že došlega očeta, kjer bi bilo torej na vsak način edino prav: „Jakov dogje u Misir“. — 10. Mojsije se rodi“ bi bilo ko naslov poglavja dobro, ker je „roditi se“ vb. perf. *); ali ko podpis podobe, ki kaže faraonovo hčer in njene služabnice, ko so našle dete Mojzesa, pač ne more biti prav. Seveda tudi „Mojzesovo rojstvo“ pod tako podobo ne velja. — „21. Janez krsti Jezusa. Ivan krsti Isusa“ je dobro v napisu kaker v podpisu, dasiravno bi mogli prav tako odgovoriti na vprašanje: „Kaj dela tu Janez?“ Glagol „kerstiti“ more biti namreč brez premembe v obliki perfektiven ali imperfektiven; v prvem primeru čutimo perf. pomen, v drugem imperf.

Kar pa tu le čutimo, to v drugih primerih z različno obliko tudi izražamo. Ko napis poglavja ali podpis podobe nam služi: „12. Bog dá deset zapovedi“; na vprašanje: „Kaj dela Bog na tej podobi?“ pa odgovarjamo z „daje“. Ali ko podpis podobe nas spo-

*) Imperf. je „ragjati“. Pri nas pa velja „roditi“ za oba pomena; neki gospodje menda mislijo celo, da je le imperf., tako, da se jim zdi na mestu „rojen“ potrebno „porojen“. Zmota!

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXIX. tečaj

V Gorici, 1912.

4. zvezek.

Zaupno občevanje z Bogom.

P. A. M.

IV. Poglavlje.

Keteri smejo zaupno z Bogom občevati?

Vprašanje je, ali sme vsaketeri tako prosto in zaupno z Bogom občevati, ali pa le tisti, kateri so že močno v popolnosti napredovali. Pravi odgovor na to vprašanje bo menda ta, da je taka zaupljivost dovoljena vsem tistim, kateri so je zmožni, in katerim skušnja pove, da jim koristi. Opomniti moramo, da tako zaupno občevati z Bogom ne morejo tisti, ki Boga le malo poznajo, sami sebe previsoko cenijo in je njih serce preveč na posvetne dobrote navezano. Kako bi mogla duša pri takih zaprekah Boga priserčno ljubiti? Zaupljivost se opira le na ljubeznivo prijaznost.

Za zaupno občevanje, ki naj bi duši koristilo, je potrebno neko dušno stanje, kakeršnega nima vsaketeri. Kedor n. pr. še ne spozna svoje nevrednosti in ničevosti, kedor ima na svoji vesti še velike smertne grehe, ali kedor se greha ne boji bolj kot vsega drugega hudega tega življenja, ta mora misliti, da mu tako zaupno občevanje ni dovoljeno. Lahko bi se sicer zgo-

dilo, da bi mu taka prijaznost več škodila kot koristila. Zbudil bi se mu nečimeren napuh, lotila bi se ga velika prederznost, pomanjkanje dolžnega spoštovanja do Boga, kar bi Bogu ne bilo vseč. Ako mora prijaznost že mej ljudmi spremljati neko spoštovanje, koliko bolj moramo na to paziti pri Gospodu Bogu!

Vsaka duša pa, ketera nima nad seboj smertnih grehov in se skerbno ogiblje tudi malih, ketera svoje grešne nagnenja zatira in si skuša pridobiti potrebnih čednosti, sme s tako dobrim Gospodom zaupno občevati, čeravno je prepričana, da je nič pred Bogom in da more le z njegovo pomočjo kaj storiti. Ne vem, zakaj bi spoznanje te njene ničevosti in zavest njene revščine ji mogla zabraniti to priserčno prijateljstvo, ker Bog tako hoče in jo skušnja uči, koliko ji to koristi. Pa bo kedo rekel, da bi bilo morebiti prav, ako bi v duhu ponižnosti in kerščanskega zatajevanja se odrekli taki tolažbi in lastni koristi. To bi ne bilo prav; zakaj ke bi se deržali tega načela, bi sledilo, da je popolnost, ako človek ne pristopi k mizi božji, ker je, kaker vsaketeri ve, sv. obhajilo najtolažljiviše in najsladkeiše naše vere in ob enem znamenje najzaupljivišega prijateljstva, ki si ga misliti moremo. Kedaj je še kateri učenik ali dušni vodnik nasvetoval tako ponižnost? Ravno nasprotno so učili in uče. Sv. Terezija pravi: »Varujmo se, da ne bomo neko rahločutnost, s katero se kedo odteguje božji milosti, imeli za ponižnost; ta ne obstoji v tem, da zametujemo darove tega mogočnega kralja, temuč da jih imamo za nezaslužene darove. Kaj, jaz naj bi, ako bi me obiskal Gospod sveta, ako bi k meni prišel, da bi se dobrotno z menoj pogovarjal in me z dobrotami obsipal, ne odperla svojih ust, se branila ž njim govoriti in ne hotela sprejeti, kar mi ponuja? Bog vas, hčerke moje, obvaruj pred tako čudno ponižnostjo! Nasprotno, občujte ž njim kot z očetom, bratom, učnikom, ženinom; spomnite ga na svojo zvezo ž njim; z ljubeznivo prostostjo recite, da upate, da bo tudi on, ker je vaš ženin, vedno z vami tako ravnal kot se svojimi nevestami.«

Ke bi veljalo ono pravilo ponižnosti, bi začetniki in novinci ne smeli tako sladko z Bogom občevati, temuč zadovoljni bi morali biti, ako mu morejo s plašljivo in sužno podložnostjo služiti tudi tisti, ki so že v čednostih kaj napredovali, da, celo popolni bi morali tako storiti; ker tudi oni morajo ponižni biti in se nevredne imeti božjih milosti. Naše mnenje je to: Da more duša zaupno z Bogom občevati, je potrebno, da je tega vredna.

ali pa je zadosti, ako Bog njej prav da, da tako dela, ker vkljub svoje nevrednosti veliko korist iz tega zajema. Ako mora biti duša vredna te zaupnosti, s katero se sme Bogu bližati, potem je ta ne le vsem ljudem, temuč tudi vsem angeljem prepovedana. Ako pa Bog nam vbogim ljudem to prostost dovoli, potem jo sme vsaketeri, ki se je prepričal o njeni koristi, brez prederznosti in celo s hvale vredno modrostjo uživati. Vzrok je ta, ker ne more biti nasprotovanja mej spoštovanjem, ki smo ga Bogu dolžni in našo dušno koristjo; zato pravi cerkveni zbor efeziški: »Nič ne žali stvarnika, kar je ljudem v zveličanje.«

Nasprotnikom tega nauka bodi rečeno: Vi dovolite prosto in zaupljivo občevati z Bogom le tistim, ki so dosegli najvišjo popolnost: zakaj dajete le tem pravico? Brez dvojbe zato, ker menite, da so le samo ti zmožni te pravice se poslužiti, in sami vredni, jo uživati. S a m i z m o ž n i! To ni mnenje učnikov duhovnega življenja in zdi se mi, da ljubeznivi dokazi ljubezni Zveličarja niso namenjeni le za ljudi visoke čednosti. S a m i v r e d n i! Ke bi bilo to mnenje pravo, bi morali tako čudno sklepati. Vsaketeri namreč, ki bi hotel prijazno in zaupno z Bogom občevati, bi si moral reči: Jaz sem mnogo napredoval v popolnosti in sem vreden zaupnosti mojega božjega učenika.

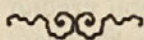
Ali mislite, da se da izgovarjati taka prevzeta sodba o samem sebi? Vsaj tako ponižna in skromna ni kot je ta: »Moj Bog je tako velik in jaz sem tako majhin in zaničljiv, da nisem vreden svojih oči k njegovemu tronu povzdigniti ali ust odpreti, da bi ž njim govoril — še manj pa, da bi se za me spodobilo, imenovati ga očeta in kaker otrok zaupno ž njim občevati. Ker me pa skušnja uči, da je to za me velike koristi in tudi vem, da mi Bog v svoji neizrekljivi dobroti dopusti to prostost, nočem samega sebe tako sovražiti, da bi njegove dobrote zavergel.« Kedo more reči, da se s tako sodbo in takim ravnanjem človek pregreši zoper ponižnost in zoper Bogu dolžno spoštovanje. Ali se ne spodobi tako obnašanje za začetnike in za popolne? Da nam bo to bolj jasno, obrnimo to na sv. obhajilo. Predstavi si dva človeka, ki se enako nevredna čutita, mizi Gospodovi se približati, pa se ne obnašata enako. Vkljub zavesti svoje nevrednosti prejema eden vsaki teden sv. obhajilo, kot mogočen pripomoček zoper svoje slabosti; drugi pa prejme sv. obhajilo le enkrat v letu, da bi ga bolj vredno prejel. Kateri od teh dveh se ti bolj ponižen zdi? Kasijan pravi, da prvi, in vredno je dobro premisliti, kar on o tem piše.

Od mize Gospodove se nam ni treba odstranjati zato, ker spoznamo, da smo grešniki, temuč moramo toliko bolj pogosto k nji pristopati, da bo naša duša ozdravljena in naš duh očiščen. To se mora pa vender zgoditi s ponižnostjo in s prepričanjem, da prejemanja tolike milosti nismo vredni in da le zdravilo za naše rane v njem iščemo.

So neketeri, ki ne pristopajo k sv. obhajilu, pa v lastno škodo. Vzrok njih zmote pa je ta. V svetih zakramentih gledajo oni le njih visokost in imenitnost in sami prigovarjajo, da mora biti človek svet, ako hoče svete zakramente prejemati, mesto da bi pomislili, da ravno sveti zakramenti nas spopolnjujejo. S tem ti ljudje zakrivijo večo prederznost, kaker je tista, kateri hočejo vbežati; zakaj takrat, keder pristopijo k sv. obhajilu menijo, da so vredni. Pa veliko bolje je, z ono ponižnostjo serca, ki nas dela nevredne tolike skrivnosti, vsako nedeljo v ozdravljenje naših bolezni pristopiti k sv. obhajilu, kaker pa v nečimerni prevzetnosti se vrednega imeti po preteku enega leta.

Omeniti hočem še, da se morajo popolni in nepopolni sredi zaupnega občevarja z Bogom varovati pred zvijačami in goljufijo duha teme. Poslužujejo naj se teh pripomočkov. Nikedar ne smejo pozabiti svoje nizkosti in vedno se spominjati, da so vbogi ljudje, ketere je dobrotljivost božja potegnila iz nič, da ne morejo sami iz sebe nič dobrega storiti, da so storili že mnogo pregreh in da zarad spačenosti svojega serca še mnogo novih hudobij lahko store. Pomisliti morajo, da Bog njih nič ne potrebuje, da pa oni vedno potrebujejo njegove milosti. Prepričani morajo biti, da on, ko jih sprejme v svoji neskončni dobroti za svoje prijatele in brate, vender noče, da bi oni njegovo prijaznost zlorabili, svojo zaupljivost v preveliko prostost spremenili in se derznili njega žaliti. Potem bi on tudi pozabil, da so bili njegovi otroci, bi jih kot svoje sovražnike kaznoval in jih za večno od nebes izključil, ako bi ne storili vredne pokore. Ne zadostuje, da človek v začetku svojega spreobrnjenja na to misli, temuč mora to večkrat premišljevat.

Razun teh potrebnih vaj ponižnosti mora biti naše občevarje z Bogom združeno z nekim veseljem in ljubeznivo prostostjo; to je tako rekoč kruh serca; prejšnja premišljevanja so le zdravila.

Bl. Antonija Florenška,

vdova 2. reda sv. Frančiška.

Bl. Antonija je bila hči plemenitih starišev in je leta 1401. v Florenciji na Laškem zagledala luč tega sveta. Pobožno je živela ko otrok, deklica in žena. Na željo svojih starišev se je še mlada omožila, po smrti svojega moža pa na nobeno prigo-varjanje ni hotela več stopiti v zakonski stan. 28 let stara je zapustila svet in stopila v samostan tretjerednic. V samostanu je skušala živeti samo za Boga in svoje zveličanje. V kratkem času je v pobožnosti dohitela druge tretjerednice, ki so jo za-radi njene razumnosti izvolile za svojo predstojnico. Ko taka je marljivo skerbela za svoje dohovne sestre in jih modro vo-dila po poti popolnosti. Čez malo let pa so jo viši poslali v me-sto Folinj; tu je živela pri bl. Angelini, verhovni predstojnici samostanov tretjerednic na Laškem. Pozneje so jo ko predstoj-nico poslali v Akvilo, da naj tam sezida samostan za tretjered-nice. V vsakem samostanu je natančno živela po vodilu tretjega reda, katero je vsaki dan prebrala, da bi ga bolj razumela in bolj vestno spolnjevala.

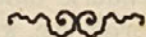
Stem pa še ni bila zadovoljna; pregovorila je svoje duhov-ne sestre, da so sprejele vodilo drugega reda. Tako je presto-pila iz tretjega samostanskega reda v red sv. Klare.

V samostanu je nosila najslabšo obleko, opravljala je dela dekel, ker je bila njena pglavitna čednost resnična ponižnost. Sama je ostro živela, z drugimi je ravnala ko dobra mati. Svojo veliko poterpežljivost je razodevala zlasti v bolezni in ko so jo sorodniki nadlegovali.

Za njeno zelo spokorno življenje ji je Bog dal že na tem svetu posebne milosti, zlasti molitve in zamaknjenja. Njene du-hovne sestre so jo zelo spoštovale tudi potem, ko ni bila več njih predstojnica.

71 let sara je vmerla 28. februarija leta 1472. Papež Pij IX. je poterdil njeno nepretergano češčenje.

P. A. F.

Kaj nam spričuje pamet o Bogu.

P. B. R.

Bitje vseh bitij, piše sv. Gregor Nazijanški, to je edino ime, ki je tebe vredno, o Bog. Keteri jezik bi te mogel prav izgovoriti, tebe, ki te umeti ne more noben um. Ne morejo te izreči ustnice vmerljivih ljudi, brez tebe še besede ne bi imeli. Ti si nerazumljiv, ker vsa pamet izhaja iz tebe. Vse te mora slaviti; kedor ima dar jezika, te poveličuje z glasovi, kedor nima glasu, z molčanjem. Vse časti tvoje veličastvo: živa in neživa priroda. K tebi se dvigajo vse želje in bolečine, k tebi prihajajo vse molitve. Ti si edino življenje, vir vsega gibanja, konec vsega; ti si edini, ti si vse. O borni človeški jezik! Vsa ta imena ti pripadajo, ali nobeno ne zaznamuje tvojega bistva, ti edini si v veselju, ki nimaš imena. Kedo bi mogel predreti nebes nebasa, da bi došel v tvoje nedostopno svetišče? Bitje nad vsa bitja, — to je edino ime, ki te zaznamuje primerno.

Bog je potemtakem nezapopadljiv, in zaman bi bilo vse človeško prizadevanje prodreti koliker toliko v bistvo božje, ke ne bi prihitel Bog sam človeku na pomoč s tem, da se mu je razodel. Večni Bog je vstvaril svet, ki iz njega odsevajo popolnosti njegove; sam je govoril človeškemu rodu po svojih poslancih in slednjič po svojem sinu. Iz tega, kar nam o Bogu pripoveduje sv. pismo, kakor tudi iz tega, kar nam odkriva o njem vidni svet, moremo vsaj koliker toliko spoznati Boga.

Če skušamo iz vidnega sveta spoznavati Boga, je to na trojen način mogoče doseči. Najprej smemo po pravici iz stvari sklepati na stvarnika. Naša pamet nam pravi, da se nepopolne in minljive stvari niso same naredile, temuč da jih je vstvarilo neko nadzemeljsko višje bitje. To je prva pot, ki pridemo po nji do Boga in ga spoznamo ko vseomogočno bitje, ki ima vzrok svojega bivanja od večnosti samo v sebi. Dalje gledamo na stvareh marisketere popolnosti. Kamerkoli pogledamo v stvarstvu, povsodi zapazi naše oko dosti lepega in dobrega. Sklepati smemo iz tega: tisti, ki je vse to vstvaril, mora imeti sam v neskončno večji meri vso lepoto in dobroto, ki jo na stvareh vidimo. Tako spoznamo Boga ko neskončno popolno bitje. In ker je vsa popolnost stvari venderle omejena, ker je to in ono na njih nepopolno, vzamemo proč vse, kar je pri stvareh menj po-

polno in menj dobro in pridemo tako po tretji poti do spoznanja Boga — sčeda nepopolnega spoznanja — mislimo si Boga ko bitje brez nepopolnosti.

Tako spoznavamo Boga iz njegovih del; pa to spoznavanje bi bilo zelo, zelo pomanjkljivo, ke nam ne bi prišel, kaker rečeno, Bog sam na pomoč z razodetjem. Upamo pa vsi, da bo enkrat napočil dan, ko ne bomo Boga spoznali le temno in kaker skozi ogledalo, temuč ga bomo gledali iz obličja v obličje, kaker pravi sv. Pavelj v pismu do Korinčanov.

To, kar nam more naša pamet o Bogu povedati, bi bilo na kratko izraženo: Bog je neskončno popolno bitje, gospod vsega, kar je. Te kratke besede skrivajo v sebi sledeče tri resnice: le en Bog je; Bog je osebno bitje; Bog ima v sebi vse popolnosti. Posvetiva, dragi bravec, tem velikim resnicam vso svojo pozornost, vsaj nekoliko nam pojasnijo bistvo božje.

Le en Bog je, stvarnik in gospod nebes in zemlje, to je prva resnica. Ni čuda, da sv. pismo tolikokrat povdarja to resnico: le en Bog je. Saj gre za to, da se ohrani in reši pred paganskimi zmotami vera v enega Boga prihodnjim narodom po razodetju božjem in po izvoljenem ljudstvu. Zato govori Mojzes in govore preroki tolikokrat o tej resnici. Ko je dal Bog zapovedi Izraelcem, je bila mej vsemi prva: »Jaz sem gospod, tvoj Bog, ki sem te izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnjosti. Ne imej ptujih bogov zraven mene.« (Deut. 5, 6.) »Glejte,« govori Bog po Mojzesu svojemu ljudstvu, »da sem jaz sam, in da ni drugzega Boga razun mene; jaz vmorim in jaz oživim; jaz vdarim in jaz ozdravim; in ni ga, ki bi mogel oteti iz maje roke.« (32, 39.)

To isto povdarjajo preroki: »To pravi gospod, tvoj rešenik, tvoj stvarnik od materinega telesa: jaz sem gospod, ki vse delam, ki sam nebesa razpenjam, zemljo vterjujem, in nihče ni zmenoj.« (Iz. 44, 24.) Prešušstvo imenuje sv. pismo starega zakona malikovanje, zato ker je Bog sam oznanil, da je on sam Bog in je to resnico postavil ko temeljno postavbo svoje zaveze z izraeljskim ljudstvom.

Kristus in apostolji prav tako jasno to resnico povdarjajo. »To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, ki si ga poslal.« (Jan. 17,3.) »En gošhod,« kliče sv. Pavelj, »ena vera, en kerst, en Bog in oče vseh, ki je nad vse in po vsem in v nas vseh.« (Efež. 4, 5.)

Čemu neki več bogov? Če je en Bog v stanu vse vstvariti, čemu bi jih bilo več? Več bogov si misliti je nesmisel. Več oseb v enem božjem bitju, to si moremo vsaj temno misliti, to ni zoper pamet; nikaker pa se ne vjema s pametjo več bogov. Po svoji naravi mora namreč neskončno bitje v sebi imeti vse popolnosti, vzvišeno mora biti nad vsem drugim, kar je. Dvejuh ali več takih bitij ni, več neskončno popolnih bitij je protislovje; k Bogu stvar — to gre, k Bogu še družega boga — nikaker ne.

Svet nam to resnico poterjuje. Če premišljuješ svet, spoznaš, da cel svet prešinja enoten načert. Svet je sicer velikanska skupina raznoverstnih stvari; razumen človek pa vidi, da ni na svetu nič od več. Razne stvari služijo višjim namenom, vsi razni deli pa tvorijo veliko celoto, velikansko stavbo, po enem načertu zgrajeno; le eno bitje je mogoče misliti ko stavbenika. Dva načerta pri eni stavbi, se tako malo sklada to z našim razumom, kaker dva kralja v eni deželi; prav tako odklanja razum dva ali več bogov, več vladarjev sveta.

»Če premišlujem enotnost in slogo mej posameznimi udi človeškega telesa, — pravi sv. Atanazij — če vidim, da oko ni nikedar zoper oko, da se roka ne prepira z nogo, temuč vsak ud voljno opravlja svojo službo, sklepam za terdno: duša mora bivati v telesu, leta je, ki vlada ude, dasi je ne vidim. Ravno tako moram sklepati iz enotnosti in reda na svetu na Boga, na reditelja vsega, in sicer na enega Boga, ne na več«. (Adv. gent. l. 28.) Enotnost sveta je ogledalo enotnosti božje.

Da je le en Bog, o tem je bil prav za prav vedno, dasi nejasno prepričan človeški rod. Vera v enega Boga je bila prvotna vera narodov; priča za to je sv. pismo. Po strašni pokvarjenosti zaslepljeno človeštvo je še le začelo častiti več bogov. Ali, dasiravno so častili pagani več bogov: kaker nekaka temna slutnja jim je venderle ostala vera v enega Boga. Tertulijani je na ta čudni pojav opozoril pagane: kedar pride kaj nepričakovanega strašnega nad vas, tedaj ne kličete svojih bogov na pomoč, pravi, temuč Boga v nebesih: o Bog, pomagaj, o Bog! reši nas, o Bog! Razun tega ima mej paganskimi bogovi vedno eden prednost; eden je najvišji, največi, najboljši, n. pr. pri Gerkih: Zevs, pri Rimljanih: Jupiter. Sv. Avgustin, gotovo eden najboljših poznavavcev paganstva, terdi, da vso pagansko vero v več bogov preveva venderle vera v enega Boga, in vsi različni gerški in rimski bogovi in boginje niso nič drugega,

kaker eden in tisti Zevs ali Jupiter, poosebljene lastnosti in moči njegove. (De civ. Dei I. 4. c. 11.)

Prepričanje rodu človeškega poterjuje glas serca in vesti, ki nas spominja na enega sodnika dobrega in hudega, kaker piše sv. Jakob: »Eden je postavodajavec in sodnik, ki more pogubiti in zveličati«. (Jak. 4, 12.)

Naša sv. vera nas uči, da je le en Bog in da ima božje bitje polnost življenja v sebi. Razodevénje nam pove, da je neskončno življenje božje v treh božjih osebah, ki so Oče, Sin in sv. Duh, tri osebe pa le eno božje bitje, polno življenja in ljubezni.

Prestopiva, dragi bravec, k še težjemu vprašanju. Kakšno si moremo misliti božje bitje? Kaj moremo vedeti o enem Bogu, ki ga molimo?

Najprej vemo o njem najvišje, najvzvišeniše, kar se da misliti: Bog je osebni duh, ki je vse vstvaril, kar je.

Zveličar sam je prvi izrekel to resnico in je ob enem razodel, da je ta popolna duhovnost Boga in nje spoznanje velika prednost kerščanskega nauka pred tem, kar so si mislili Judje in Samarijani o Bogu. »Pride ura in je že sedaj, ko bodo, kateri prav molijo, očeta molili v duhu in v resnici. Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti«. (Jan. 4, 23.)

Mi si mislimo Boga ko najpopolniše bitje, in tako bitje mora biti duh. Vse namreč, kar ima telo, je omejeno, na kraj navezано, je sestavljeno, obstoji iz več delov, ki jih mora nekaj višjega, močnejšega vkup deržati in ohranjovati. Telesno bitje se le počasi premika iz enega kraja v drug kraj, in vse, kar je telesno, ni moč, da bi bilo večno, ima svoj postanek in svoj konec. Vse te lastnosti morajo odpasti pri neskončnem bitju. Boga si ne morem misliti omejenega, na kak kraj vezanega. Bog ne more biti sestavljen, mora biti povsodi pričujoč in večén. Zato pravimo: Bog je duh, in sicer najvišji, najpopolniji duh. Naša duša, najbolj odlično delo božje, podoba božja, je tudi duh: od duše vzemimo vso omejenost in končnost, da si moremo koliker toliko misliti, kaj pomeni to: Bog je neskončno popolni duh.

Popolnoma umeti to, kar skrivajo v sebi kratke besede: neskončno popolni duh, je človeku nemogoče. Tu smo na meji našega mišljenja in spoznanja. Morje je pred nami razprošterto; kamer pogledamo, nikjer nič, na kar bi se moglo opreti oko. Celo morje svetlobe nam žari nasproti; vidimo le ogenj in

svetlobo. Čini dalje gledamo v njo, tembolj boli oko, tem menj vidimo. Poleti se svojim duhom gori k zvezdam, pusti perve za sabo — naprej, naprej do najoddaljeniših — in še naprej, naprej — do konca ne prideš, do nobene vidne meje! Še menj bi mogli priti se svojimi mislimi do konca, ke bi skušali razložiti, kaj je to: Bog je neskončno popoln duh, ki je stvarnik vsega. Najvišji kerubini in serafini tega ne umejo, to ve in ume sam Bog, nihče drugi.

Da pa vender nekaj, dasi nezadostnega, povemo o tem, poglejmo na našo dušo, ki je tudi duhovno bitje, pa na nje lastnosti; nje poznanje naj nam koliker toliko služi v poznanje Boga samega.

Duša je duh, je prosto, nesestavljeno, netelesno bitje, je ravno nasprotno od telesnega, čutnega. Pri Bogu, najpopolnišem duhu, najprej potemtakem ni nič telesnega, nič čutnega; sicer ne bi bil duh, še menj najpopolnši duh. Če sv. pismo govori o božjem očesu, ali o božji roki, ali če pravi, da Bog govori, pride, hodi, je to le v podobah govorjeno; sv. pismo rabi take besede, da more razumljivo za nas to in ono o Bogu povedati.

Duh ima ko osebno bitje pamet in prostost. To vidimo pri naši duši. Zavedamo se sami sebe, moremo misliti in soditi. Lehko se za nekaj odločimo, lahko volimo to ali ono. Zato mora biti Bog neskončen um. Ko najpopolnši duh mora od večnosti vse najpopolnše vedeti. Najprostejšo voljo mora imeti; zanj ne sme biti nobene ovire, nobene meje.

Če hočemo še kaj povedati, sklepajoč iz duše naše na najpopolnšega duha, dostavimo še to: dušo imamo od Boga. Per-
vemu človeku jo je vdihnil in za njim jo podeli vsakemu, ki ga pokliče v življenje. On pa je nevstvarjen duh, ima od vekoma življenje v sebi. »V njem je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi«, kaker pravi sv. Janez. Bog je sam od sebe od vekoma.

Naš duh je dalje omejen, pride počasi k samozavesti, je v razvijanju navezan na telo. Kar ve in spozna, si počasi pridobi, vse spoznanje njegovo ni v stanu prekoračiti gotovih mej. Prav tako je naša volja nepopolna. Koliko je tacega, kar bi radi, pa ne moremo storiti Bog pa nima nobene meje, ne v spoznanju, ne v volji. Spozna vse naenkrat in popolnoma in kar hoče, to je. Z neomejeno oblastjo vlada vesoljstvo.

V našem duhu je razloček mej tem, kar spoznamo in hočemo, in mej tem, kar smo. Kar vemo, to so spoznanja, ki smo si

jih morali pridobiti, si jih prilastiti, ko nekaj ptujega. Ravno tako je s tem, kar hočemo; ko hočemo nekaj in po njem hrepenimo, imamo namen doseči tisto in posesti. V neskončnem duhu pa je mišljenje in vednost, bivanje in hotenje in hoteti in že imeti eno in tisto. Kar Bog ve in kar hoče, to je on sam, in to od vekov.

Tako bi lahko še to in ono povedali o naši duši, ki je podoba božja, in iz tistega sklepali na nje vpodobnika; pa ke bi tudi vse mogoče povedali, neskončnega duha ne bi natančno popisali, niti umeli, ker je nepopisljiv, nerazumljiv. S prerokom moramo klicati: a, a, a, Gospod Bog, ne znam govoriti, zakaj otrok sem. Vse, kar moremo iz našega duha sklepati o Bogu, se resnici še ne približa ne; zakaj neskončni duh ni le za toliko in toliko stopinj popolnši od človeškega, temuč mej našim duhom in neskončnim je bistven razloček. Če smo tudi podoba božja, leži vendar mej nami, stvarmi, in mej stvarnikom neskončen prepad, ki ga nobeno človeško mišljenje ni v stanu premostiti.

Naposled spregovorimo še nekaj o tem, kar smo ko tretje napovedali. Neskončno duhovno bitje, ki je vstvarilo nebo in zemljo, ima v sebi vse popolnosti.

Kar je dobro in lepo, kar je veliko, vzvišeno in čudovito v našem duhu, vse to v najvišji meri Bogu pripisujemo. S psalmistom kličemo: »Gospod je velik, hvalevreden čez vse, njegova slava je brezmejna«.

Besede: »Bog je neskončno popoln duh«, ki jih tolikokrat slišimo in beremo, pa nepomenijo samo to, da ima vse popolnosti, ki si jih moremo misliti, v neskončno višji meri, temuč tudi to, da njegovi popolnosti ni nič nepopolnega primešanega. Vse, kar se nam zdi popolno na svetu in kar si mislimo popolnega, je vendarle omejeno, kaj po vsem popolnega na svetu ni najti. Vsa lepota je minljiva, vsa dobrota pomanjkljiva, vsa svetna modrost ima svoje senčne strani, vsa mogočnost je pomešana s slabostjo, vsa krasota zemlje in neba je spremenljiva. V Bogu pa ni nič pomanjkljivega, nič minljivega, nič slabotnega. V njem so vse popolnosti cele, brez sence kake pomanjkljivosti; take so od vekomaj in ostanejo na veke.

Da še nekaj omenimo, kar nam božjo popolnost prav živo pred oči stavi, je to, da Bog nima vseh popolnosti le ko lastnosti svojih, temuč je tudi sam ob enem vsaka popolnost, ki jo ima.

Pri človeku moremo razločevati mej lastnostmi njegovimi in bitjem njegovim. Pravimo n. pr.: ta človek je dober, pobožen,

pravičen. S tem hočemo reči, da ima dobroto, pobožnost, pravičnost ko darove božje, ali, da si je te lastnosti in čednosti pridobil. Če pa o Bogu terdimo, da je n. pr. dober, svet, vsmiljen, vsemogočen, pravimo s tem, da so te lastnosti njegovo bitje. Ni si jih še le pridobil, niso mu nekaj ptujega ali kaj drugega, ko je on sam, temuč on je vse to, kar so te lastnosti. On je modrost in pravičnost, on je dobrota in vsmiljenje, on je vsaka druga popolnost in sicer od vekomaj. Vse njegove popolnosti ne delajo njegovega bistva tako, kaker bi bile njega razni deli, marveč prešinjajo druga drugo. Vsaka posamezna popolnosti njegovih je celo bistvo božje. Vsaka sestava je v njegovem bitju izključena.

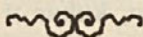
Pa če povemo tudi vse o Bogu, kar moremo sè svojo pametjo na njem spoznati, kakeršen je v resnici, tega le ne moremo povedati, ne pamet naša umeti. Vse, kar povemo, je nezadostno, je nič v primeri z resnico. Ne pravi brez vzroka sv. pismo: »Kedor preiskuje veličanstvo božje, njega častitljivost potere«. (Preg. 25, 27.) In na drugem mestu: »Boš li morebiti stopinje božje zapopadel in popolnoma našel Vsemogočnega? Višji je kaker nebo, in kaj boš počel? Globokejši kaker pekel, in odkod (ga) boš spoznal? Daljši kaker zemlja je njegova mera in širji kaker morje«. (Job, 11, 7—9.)

Zato kliče sv. Avguštin: »Bog je neizrekljiv; lažje povemo kaj ni, kaker kaj je«. (In ps. 85.) In sv. Janez Damaščan: »Bog je nezapopadljiv in neskončen, in to edino se more o njem umeti, da je nezapopadljiv in neskončen«. (Orth. fid. I. 4.) »Jaz sem, ki sem«, je rekel Bog sam o sebi Mojzesu. (En. 3. 4.) Naš božji Zveličar pa imenuje sebe in svojega nebeškega očeta: Življenje, resnico, ljubezen, luč in duha. To so besede neizčerpljive vsebine, ki pa nam seveda tudi ne razložijo bistva božjega.

Kaj sledi za nas, za naše serce in življenje iz tega, kar smo do sedaj izvedeli? Če že malo svetne lepote silno naveže naše serce, koliko bolj si mora osvojiti serce naše polnost lepote božje. Če smo za pomanjkljivo lepoto stvari navdušeni, kako bi morali biti navdušeni še le za Boga, ki je lepota sama.

Če imaš to pred očmi, moreš umeti, kakšen pomen imajo znane besede sv. Ignacija: »Studi se mi zemlja, če se spomniš nebes«. Res, vse lepo na zemlji ne more napolniti človeškega serca, ne zadovoljiti našega duha; zakaj, mi sami smo večji, vzvišeniši od vse druge zemeljske lepote, po duši svoji — podobi božji.

Neskončna popolnost božja nam daje lep nauk za življenje, nauk, da ne navezujemo na nobeno stvar preveč svojega serca, da ne dajamo preveč na svojo popolnost, svojo lepoto, svoje zmožnosti. Popolnost božja nas spodbuja, da se trudimo napredovati v tisti popolnosti, ki nas jo je Zveličar učil sè svojim zgledom; le po tej poti moremo namreč priti do svoje prave sreče, do uživanja neskončno popolnega Boga.

Življenje bl. Krišpina,

brata lajika prvega reda sv. Frančiška, družine kapucinske.

P. S. Z.

Bl. Krišpin streže bolnikom in bratom v Rimu.

Br. Krišpinu sta bila za spremljevalca na novo mesto v Rim dana dva mlada klerika. Potovanje je bilo precej težavno zaradi deževja, ki jim je vsled naraslih hudournikov večkrat zaperlo pot, da so morali bresti vodo. Br. Krišpin je bil pri teh težavah vedno naprej, da je mlajšima tovarišema dajal serčnost. Pa eden je vendar le opešal, ker so ga ožulili sandali. Vsedel se je na kamen kraj pota, češ, da ne more dalje. Br. Krišpin ga cserčuje in objame. Pri tej priči se z nova poživí, več ne čuti nobene utrujenosti in žulji so bili popolnoma zaceljeni. Pervi dan so prišli v Bračano v kapucinski samostan.

Drugi dan zgodaj odrinejo proti Rimu. Br. Krišpin je prosil, da bi šli najprej v sv. Petra cerkev, če je tudi pot nekoliko daljša, ker se ne bi spodobilo, da ne bi najprej obiskali sv. Petra in Pavla. Potem so šli še v drugih šest poglavitnih cerkev in Krišpin se je čutil popolnoma srečnega, da je mogel obiskati ta sveta mesta. Tovariša sta ga morala v vsaki posamezni opomniti, da je treba iti dalje, tako se je zatopil v molitev.

Predstojnik samostana je izročil br. Krišpinu skerb za bolnike v domači bolnišnici. Br. Krišpin se posveti tej težki službi zè vso vnemo. Čim težja in bolj zoperna so bila opravila, s toliko večjo ljubeznijo jih je izverševal. Za svoje ljubljence na bolniških posteljah je daroval noč in dan prijazne besede in molitve, trud in počitek. Na spomlad se je pa marsiketera postelja

v bolnišnici spraznila, br. Krišpin je imel za svojo gorečnost premalo terpljenja. Pa kmalu je sam zbolel; kri se mu je vlila in je moral več tjednov ležati.

Ko je za silo okreval, ga je p. provincijalj poslal v samostane ležeče v rimski okolici, da si zdravje okrepča. Potem so mu odkazali bolj lahka dela, dokler ni bil prestavljen v Aljban (Albano).

Bl. Krišpin, kuhar v Aljbanu.

V Rimu naš blaženi ni ostal niti leto dni. Predstojniki so ga še tisto leto (1696) poslali za kuharja v Aljban, kjer je bil svoj čas sv. Bonaventura škof. Sedaj šteje mesto okoli osem tisoč ljudi.

Kuharska služba v Aljbanu je bila težja ko v Toljfi, ker je bila družina večja in je prihajalo obilno gostov. Bl. Krišpin je pred vsem v kuhinji in shrambi vse uredil po znanem geslu: »Uboštvo in snažnost!«

Potem je napravil v kuhinji Marijin aljtarček, ki ga je pridno lepotičil s cveticami in pred njim večkrat zažigal dišeče rastline. Kaker v Toljfi, tako je tudi v tem kraju pridobival sobrate in druge ljudi za Marijino češčenje. Bog je pa njegovo gorečnost s čudeži poplačal. Mej mnogimi omenimo le enega.

Papeža Klemen XI. tajni kamornik je rad prihajal v kapucinski samostan. Nekega dne ga napadejo hudi kerči mej sveto mašo. Br. Krišpin mu prinese sè svojega aljtarčka neke verste cvetlice (immortelle) in pravi: »Zgrizite to-le; mati božja je rastlino blagoslovila.« Gospod povžije in takoj ozdravi. — Papežev zdravnik je za ta dogodek zvedel in je pri prvi priliki rekel br. Krišpinu: »Vaša zdravila so boljša od mojih.« »Brez dvojbe,« odgovori br. Krišpin; »Vi ste zveden zdravnik in znani po celem Rimu; pa moja Gospa vender več ve, ko vsi zdravniki celega sveta.«

Pri takih priložnostih pa br. Krišpin nikoli ni sebi kaj pripisoval, ampak vse le Marijini pomoči. Sam je ostal zelo ponižen in priprost, kaker priča sledeči dogodek.

Knez Panfili je hotel brate v samostanu razveseliti in je br. Krišpinu ko samostanskemu kuharju povedal, da bo za zadnji dan oktobra on poslal mesa v samostan; br. Krišpin čaka in čaka, knežev služabnik se prepozno spomni poslati meso, tako da je to prišlo v samostan ravno pred obedom. Kaj storiti? Br.

Krišpin potoži svojo zadrego samostanskemu hlapcu. Ta je bil pa šaljivec in pravi: »Ne bodite žalostni; jaz poznam korenine neke rastline, ki pomagajo, da je meso hitro kuhano.« Potem steče na vert, prinese nekaj koreninic, katerim da neznano skrivnostno ime in resno se deržeč pravi: »To-le na drobno razsekajte, potresite po mesu, pa bo v par trenutkih popolnoma vžitno.« Br. Krišpin sluša, stori kaker je svetoval šaljivec, naverže le to, da položi prej koreninice na Marijin aljtar in jo otroško prosi: »Mati, te-le koreninice blagoslovi, da bodo koristile tvojim služabnikom.« In meso je bilo v nekaj trenutkih zelo dobro pripravljeno.

Po mestu so ljudje hitro zvedeli, kako je br. Krišpin meso skuhal. Neketeri so poskusili take koreninice, pa niso nič pomagale. Godernjali so nad tistim, ki jim je pravil o njih; ta je pa odgovoril: »Ker ne storite natančno tako, kaker br. Krišpin, zato ne pomagajo. Če bi imeli Krišpinovo vero, bi imeli tudi njegov uspeh.«

Po takih in podobnih dogodkih je Gospa na aljtarju br. Krišpina v kuhinji daleč na okoli zaslovela. Kar je bilo enkrat na tem aljtarju, so hranili ko dragocene svetinje. Veliko darov, kaker cvetlice in sveče, so prinašali; dogodilo se je pa tudi, da je kedo kaj skrivaj odnesel ko spomin na Gospo v kuhinji. Br. Krišpinu to sicer ni bilo všeč, pa je potrpel, samo da se širi češčenje do Marije.

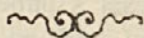
Kako otroško priprosto in goreče je ljubil nebeško mater nam pojasnuje ta-le dogodek.

P. Damascen je prinesel s papeževega dvora dva lepa šopa in dve veliki in krasni sveči za aljtar br. Krišpina. Ta postavi z največjo radostjo vse te darove pred Marijino podobo, prižge sveči, potem pa hiti na vert po zelenjavo za obed. Ko se verne, zapazi, da ste sveči zginili z aljtarja. Žalosten zdihuje: »Mati! sveč ni več! Ti si zares predobra, da terpiš tako tatvino. Prihodnjič Ti bodo še Tvoje dete vzeli, pa boš tudi to pustila. Zares! Predobra si! Še Tvojega Jezuščka bodo odnesli — ali ne bo, ljuba mati, to hudo za Te? Oh, če jaz ne morem biti zmiror tukaj, ali ne bi mogla sama paziti na svoj aljtar, dobra mati?« »Da, da, tvoj dobra mati se pusti oropati,« oglasi se p. Damascen s kota, kamer se je skril, »pa tudi skerbi, da vkradeno nazaj dobi.« Potem postavi sveči zopet na aljtar, objame br. Krišpina in prosi: »Moli, moli za me prav veliko pri nebeški materi.«

Vedno več obiskovavcev je imela samostanska kuhinja, prihajale so tudi imenitne osebe. Br. Krišpin je pa ko goreč apostelj oznanjeval Marijino slavo s toliko vnemo, da so pogosto poslušavci jokali. Da bi bolj lahko govoril z imenitnimi, se je naučil nekaj verstic iz Torkvato Tasovega speva: »Oslobojeni Jeruzalem«. S temi ali onimi versticami je začel in vselej nadaljni govor tako speljal, da je prišel na Marijo. Ko so mu nekateri rekli, da ni za samostanskega brata prav, da ima vedno svetnega pesnika na versti, je mirno odgovoril: »Riba ne gre na ternik, če ni vade na njem. Post, pokora, molitev so tudi besede, ki jih svetni ljudje ne razumejo in neradi slišijo. Z versticami svetnega pesnika jih pa privabim do resnih in svetih misli. Upam, da Marija take pogovore blagoslavlja in koristne naredi.«

Tudi v tem samostanu je br. Krišpin zelo strogo in spokorno živel, veliko je molil, vsako noč se bičal in postil se po zgledu sv. Frančiška. Toda skrival je svoja dobra dela tako, da za nja nihče ni vedel razun p. gvardijana, brez katerega vednosti ni ničesar opravljal, da ni zgubil zasluženja pokorščine.

Ker so mu pa ljudje skazovali vedno večje spoštovanje, pa Krišpinova ponižnost tega ni mogla dopustiti, je prosil predstojnike, naj ga pošljejo v kak drugi samostan, kjer ga ne poznajo. Sperva samostanski predstojnik ni bil zadovoljen, da bi mu vzeli tako dobrega brata; pozneje je spredidel, da ima br. Krišpin res pametne vzroke in se ni več vstavljaj. Pri pervem kapiteljnu na to leta 1700 so ga poslali v Monte Rotondo.

Razlaganje vodila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška.

P. A. F.

O letu poskušnje.

B e s e d e § 4. »Gdor stopi v tretji red, naj bo eno leto v poskušnji...«

V p r a š a n j e. Zakaj se imenuje prvo leto leto poskušnje?

O d g o v o r. Ker ima novinec prvo leto po sprejemu poskusiti, ali bo mogel živeti po vodilu, in da se ima red prepričati, bo li novinec vreden narediti redovno obljubo.

Vprašanje. Gdaj se začne leto poskušnje in kako dolgo traja?

Odgovor. Leto poskušnje se začne, ko prejme novinec redovno obleko; traja pa celo leto od minute do minute; letos traja 366 dni ker je predstopno leto. Gdor je bil preoblečen lani 16. aprilja, bo končal leto poskušnje letos 16. aprilja; gdor je bil sprejet lani na veliko noč (16. aprilja), letos ne konča novicijata na veliko noč (7. aprilja), ker manjka sončnemu letu devet dni.

Vprašanje. Gdaj je pretergano leto poskušnje?

Odgovor. 1. keder gdo sam izstopi iz tretjega reda in se da izbrisati;

2. keder ga red izbriše ali odslovi.

Vprašanje. Ali je leto poskušnje važno?

Odgovor. Zelo važno za novinca in za red. Novinec se uči sveto vodilo, njegovo razlago, dolžnosti, o sveti obljubi, kaj se bo namreč zavezal spolnjevati na koncu leta poskušnje. V letu poskušnje se vzgojujejo tretjeredniki, da bodo drugim v lep zgled.

Leto poskušnje je tudi za red zelo važno, ker morajo predstopniki, voditelji tretjega reda poznati novince in jim dovoliti ali pa odreči sveto obljubo. Tega pa ne bi mogli, ke bi imeli novinci precej po sprejemu delati redovno obljubo.

Vprašanje. Ali je leto poskušnje tudi potrebno?

Odgovor. Potrebno je leto poskušnje, ker to tirja vodilo in sveta cerkev. Gdor namreč ne preživi celo leto v poskušnji, ne more narediti veljavne obljube, tudi, ke bi samo eden dan naredil obljubo preden bi se končalo leto. Sveta cerkev dovoljuje samo hudo bolnim novincem, da smejo na smertni postelji narediti obljubo pred dokončanim letom poskušnje. Ako vmerjejo, je njihova obljuba veljavna, ako ozdravijo, je neveljavna in morajo nadaljevati in končati leto poskušnje in še enkrat delati obljubo.

Vprašanje. Kake dolžnosti imajo novinci (novinke)?

Odgovor. Novinci so dolžni, pa ne pod grehom:

1. nositi škapulir in pas.
2. vsaki dan moliti 12 očenašev, zdravamarij, slava Očetu.
3. prihajati na mesečne shode, opravljati mesečno spoved in prejemati sv. obhajilo.
4. hoditi vsaki mesec na shod novincev, kjer jih poučujejo

o tretjem redu, o vodilu, o redovni obljudi, o dolžnostih, o koristih in pravicah tretjega reda.

Vprašanje. Kake dobrote in pravice imajo novinci v poskušnje?

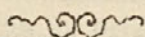
Odgovor. 1. Vdeleževati se morejo vseh odpustkov in milosti podeljenih tretjemu redu.

2. Ako nevarno obolijo, smejo na smertni postelji narediti redovno obljudo.

3. Smejo stopiti iz reda, keder hočejo.

4. Vodilo jih ne veže pod nobenim grehom.

(Dalje prih.)

Pervi slovenski oratorij!

P. A. V.

Zavriskajte zbori na sionski gori! Zavriskaj iz dna serca! Nisem sicer storil, ker sem se premagoval ali silno me je gnalo; zavriskaj poln veselja, navdušenja, radostnega razpoloženja ob tako lepi, prekrasno vspeli prireditvi! Da, teh ur ne pozabim in ne pozabim! — Kaj pa je bilo takega? Dragi bravec že lahko sam vgane, saj mu je povedal napis: Pervi slovenski oratorij! Kaj takega pa še ne! oratorij proizvajan na Slovenskem, to že, a slovenski oratorij, tega pa še ne! In zdaj je, hvala Bogu, resnica, dejstvo! Cvetje si šteje v prijetno dolžnost, poročiti o tej veseli dogodbi, in to tem bolj, ker oratorij proslavja Marijo Devico — patrono serafinskega reda —, pa tudi, ker ga je vglasbil frančiškan, v cerkveni in posvetni pesmi slavnoznani skladatelj, naš vlč. P. Hugolin Sattner.

Ker večina častitih bravecev Cvetja tega oratorija ni slišala in najberž tudi ne bo dobila za to prilike, in morda tudi ne ve, kaj pomeni beseda »oratorij«, bodi tu ob kratkem povedano, kaj je to: oratorij, kako se je oratorij razvijal in kako je prišel do sedanje oblike; potem hočem nekoliko opisati naš novi oratorij z njegovimi deli glede na besedilo in glasbo; podrobno kritiko pisati mi ne pride niti na misel; to so storili, in sicer jako vgodno, drugi, ki so za to poklicani in vsposobljeni.

Kaj je oratorij? To je težko povedati kar hitro, težko tudi predstaviti; latinska beseda »oratorium« ne pove tega, kar bi morala, ker je le polagoma dobila sedANJI pomen. Zato moramo

iti nazaj k početku oratorija, ali iskati prireditev, iz katerih se je polagoma razvil. V šestnajstem stoletju l. 1551 je sv. Filip Neri v Rimu vstanovil »skupščino oratorijancev«. Ta svetnik je jako ljubil mladino, zbiral jo okrog sebe, jo učil ter navajal in vspodbujal k versko-nravnemu življenju, pa tudi igral se je rad z njo. Ker se pa mladina dolgotrajnih, resnih nauk le prehitro naveliča, jo je poskušil sv. Filip kratkočasiti s primernimi spevi, ali v čast presv. Rešnjega Telesa ali bl. Device Marije, ali drugega podobnega obsega, seveda verskega značaja. To se je obneslo verlo dobro. Tudi udje njegove skupščine so po govoru ali prenišljevanju peli pobožne skladbe priznanih muzikov. — Kraj, kjer se je vse to veršilo, so imenovali »o r a t o r i u m« t. j. molilnica, in to, kar se je tam pelo, oziroma, kar je bilo s tem namenoma zloženo, so tudi imenovali oratorium; tedaj so ime kraja prenesli na muzikaljno skladbo ali kompozicijo. — Pa to je le začetek, pravi oratorij to še ni, vsaj po obliki ne; ta se je še le ščasma razvila in spopolnila. Besedilo je dobilo podučen značaj; pevci so peli ali posamezni ali tudi v zboru, pri čemer so nastopali dramatično, to je kakor v gledališču. — Da se posamezni deli, samospevi, in zbori združijo v neko enotno celoto, so pozneje dodali vlogo pripovedovavca (kronista), ki je vezal samospeve in speve zbora, in ta oblika se je — seve pozneje še spopolnjena — ohranila vse do zdaj. Oratorij je tedaj dramatično epična (pripovedujoča) skladba, ki ima besedilo verske vsebine. Imamo sicer tudi oratorije sè svetnim besedilom, pa ti so to samo po obliki. Oblika oratorija je dvojna. Perva, stariša, je dramatična, to se pravi: pevci pojo ko osebe neke dogodbe, ketere priča so poslušavci. Pevec mora imeti občutek, da je on tista oseba, ketere misli in čute izraža se svojim petjem. In to ga mora dvigniti in pregreti. P. Hugolinov oratorij pripada tej dramatični versti.

Druga versta je baladna, to se pravi, kar se v te verste oratoriju poje, je vse samo pripovedano.

Velik je bil pomen in vpliv oratorijev v 17. in 18. stoletju, ker so ž njimi tekmovali s posvetnimi opernimi prireditvami — oratoriji so bili tedaj nekaka »proti-opera«; ljudstvo, navdahnjeno z verskim čustvovanjem, je namreč pri raznih prilikah, n. pr. v postnem času, želelo duhovne vspodbude v verskem in npravnem življenju.

Število oratorijev, ki jih imamo od skladateljev raznih na-

rodov, je veliko, pa se ne da natanko določiti; vendar je čudna prikazen to, da je mej toliko množino primeroma malo Marijinih, kakih petdeset. Slovenci pa imamo sedaj prvi slovenski, in ob enem prvi Marijin oratorij: *Vnebovzetje bl. Device Marije (Assumptio)*, obsežno delo — doseda največje v slovenski glasbeni literaturi.

Ta oratorij ima tri dele: 1. Dormitio (Marijina smert), 2. Assumptio (Marijino vnebovzetje) in 3. Coronatio (Marijino kronanje). Posamezni deli so v glavnih potezah takole izpeljani:

I. Dormitio (Marijina smert). Veličasten orkestralni stavek nas povede v prvi del, kjer ženin (sv. Duh) — bariton — z besedami Visoke pesmi: »Vstani, moja prijateljica« s priserčnim slovesnim spevom vabi svojo nevesto — Marijo — k sebi v sveta nebesa. Jako lepo, in slovesno se glasi: vstani! vtani! Ženinu odgovarja Marija v milotožnem, plemenitem samospěvu: »kakor jelen po studencu hrepeni.« Nebeščani (mešan zbor) ponovijo ženinovo vabilo: vstani, hiti! Angelji (ženski zbor) opozorijo Marijo jako nežno od začetka v mirnem, pozneje hitrejšem, veselem spevu, da »zima je proč, cvetje dehti, gerlice glas v gajih zveni;« na to se dvigne Marija v prekrasnem samospěvu, da zleti na serce nebeškega ženina, in poje spev ljubeče neveste: »preljubi je moj in njegova sem jaz ... v ljubezni mi duša medli«. Marija splava v rajske višine. Vbogi zemljani gledajo za svojo materjo, čutijo se sirote, viknejo nekako obupno: »nikar, nikar od nas,« in to ponavljajo večkrat prav odločno, da kar čutiš: nikar, nikar od nas! in milo prošnjo pošiljajo za njo: »o verni se nam«. — Vendar preveliko je Marijino hrepenenje po nebesih, nobena sila je ne more več deržati; angeljski glas (sopran solo) jo povabi: »pridi z Libana, ženinu zvesta«, in ta spev povzame zbor nebeščanov, ga vedno stopnjuje in konča naravnost veličastno.

II. Assumptio (Marijino vnebovzetje). Orkester z mirnim stavkom začne, oglasi se pozavna, ki oznanja nekaj nenavadnega, izrednega; glas (bariton) pa potem v lepem recitativu pripoveduje legendo o apostolih: »In so pokopali Devico Marijo — ko pa so apostoli tretji dan zopet prišli h grobu, niso več našli Marijinega trupla v njem in so se močno čudili.« Potem sledi odločni preroški glas — bas solo —: »Gospod Bog je rekel kači: Sovraštvo bom naredil mej tabo in mej ženo, mej tvojin in njenim zarodom.« Čisto mirno se je spev se spremljevanjem

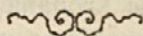
glasil. Na to je prišlo nekaj, kar me je pretreslo! Pavke so vdarile z grozno silo, basi, potem tenori so začeli: »O smert, o smert, tvoj strah je stert... o pekel, kje je tvoja zmaga?« s tako silo, s tako mogočnimi akordi, tako odločno in zmagoslavno, da me je minila prejšnja groza; zakaj smert, tvoj strah je stert! Marija je sicer vmerla, a Bog ni pripustil, da bi tisto telo, ki je nosilo Zveličarja Jezusa, v grobu strohnelo. Strah in groza sinerti nad Marijo nista imela oblasti, zato ta dva krepka speva. Za tem sledijo nežni, mili glasovi. Angelj — tenor — ugleda prihajajočo Devico in vpraša trikrat v divnem, slovesnem glasu: »kdo je ta, ki kakor zarja vstaja,« potem jo pozdravi ponižno in pobožno: »Ave Marija! Vsa nebeška domačija tvoje zmage dan slavi.« — V mogočnih fanfarah pa slavi orkester Marijin vohod v nebesa; pozdravlja jo zbor angelov (ženski zbor), temu sledi moški zbor: »ti Jeruzalema slava« vse primerno, globoko zamišljeno; oba zbora ženski in moški se združita v osmeroglasen pozdrav: Ave Marija! Nežni četverospev, krasni dvo-spev za sopran in tenor, zopet mešani zbor: »Zdrava žena, ki si kači glavo sterla« vse tekmuje, vse, vse poveličuje, pozdravlja Marijo, da si do solz ginjen in le obžaluješ, da ne moreš ž njimi! Tri zadnje točke prvega dela: spev gerlice (flavto), sopran solo, mešan zbor: »pridi, da boš venčana« označijo že vsebino tretjega dela in sijajno zaveršijo drugi del.

III. Coronatio (Marijino kronanje). Orkester začne, kronist pripoveduje o velikem znamenju na nebu: »Žena odeta se solncem, in luna pod njenimi nogami, in okrog njene glave venec dvanajstih zvezd«. Prav lepo in mirno se ta stavek konča. Koj na to pa čujemo nekaj tlesk, znamenje, da se prične nekaj izrednega, v našem slučaju kronanje Marijino. — Mogočna koračnica, krepki enoglasni »aleluja«, veličastni vskliki so le pričetek Marijine proslave; pravo »jubiliranje« še le nastopi! v lepi aleluja-fugi skušajo glasovi prekositi eden drugega, dokler se takorekoč ne vtrudijo, ter vmaknejo Mariji, ki v veličastnem spevu poje: »Magnificat, moja duša Stvarnika veliča« — sledi v zboru aleluja nekako navdušeno vriskanje — slovesni štiripeteroglasni spev: »Sveti, sveti, sveti Sin in Duh od vekov pri Očetu«, zopet aleluja, da veselja in radostnega rajanja odmevajo nebeški prostori. — Marija nadaljuje poveličevalno pesem, nebeščani odgovarjajo z mogočnimi aleluja. Višek pa doseže radost, ko Marija slavi vsmiljenje Gospodovo in svojo hvaležnost izraža v naravnost veličastnem aleluja.

Slavje v nebesih je končano; to nam pove kronist: »Povikšana je božja porodnica nad kore angelov v nebeškem kraljestvu, veselimo se v Gospodu«. In k povikšani, venčani kraljici nebes in zemlje se obernejo zemljani, jo počastijo in prosijo za njeno priprošnjo v zares zelo vmetnem zboru: »Češčena Kraljica;« kako milo, kako pretresljivo se glasi: »pokaži nam svoje premile oči«! Četverospjev slika težave zemeljskega življenja; slednjič nastopi še celi zbor in milo prosi: »o Mati, ozri se na naše gorje«, konča pa šesteroglasno z zaupno odločnostjo: »in k sebi terpine privedi nas kdaj, v nebeški preblaženi raj«! Sklepni trikratni »amen« je nekaj posebnega; dva krepka akorda, in konec je krasne, verlo dobro vspele prireditve, globoko, duhovito zamišljenega oratorija.

Skladatelj je oratorij posvetil naravnost Mariji: »Dovoli mi, da te hvalim, Devica presveta«! To nas mora posebno veseliti. Sinovi sv. Frančiška so se vedno z veliko vnemo potegovali za Marijino prednost brezmadežnega spočetja; naš skladatelj pa je zastavil vse svoje moči, da nam je podal nekaj v resnici lepega, kar bi nas mogočno spodbujalo k ljubezni in zaupanju do Marije. K nji naj bi torej vedno kipela iz naših src mila prošnja, ki sklepa P. Hugolinovo prekrasno delo:

»In k sebi terpine privedi nas kdaj,
v nebeški privedi preblaženi raj.«

Rože in ternje v redovnem stanu.

II.

(Konec.)

Vgodnosti posvetnega življenja in svoje ljube domače mora torej zapustiti redovnik ali redovnica. Ali ne samo to! Po že omenjeni besedi Kristusovi mora zapustiti tudi lastno »svojo dušo«. Kaj hoče reči Kristus s to besedo: »duša«? Očitno, da toliko kaker »življenje« na tem svetu in po navadi tega sveta. Zato pravi tudi: »Kedor najde svojo dušo, jo bo zgubil, in kedor zgubi svojo dušo zaradi mene, jo bo našel.« (Mat. 10, 39). To je, kedor se oklene posvetnega življenja in njegovih nasladnosti, ta bo zgubil večno življenje, večno zveličanje; kedor pa posvet-

no življenje zaradi Kristusa, Boga, zapusti, ta si bo pridobil večno življenje, večno zveličanje.

Naše življenje na tem svetu pa je telesno in dušno, in temu kaker onemu se vtegne človek vdajati čez mero in mejo, ki mu jo je Bog določil. Kedor skrajne meje ne prestopi, ta seveda ne greši; ali uživati življenje do skrajne meje in te meje nigdar ne prestopiti, to je pač težka umetnost, ki si je pameten človek ne more lahko pripisovati. Da ga torej ali telesne strasti, ali dušno slabo nagnjenje ne požene čez mejo dovoljenega, se pravi učenc Kristusov, koliker le more, daleč derži od tiste meje ter berzda in zatajuje v ta namen telo in dušo. Telo najprej po zgledu sv. Pavla, ki piše Korinčanom (1. Kor. 9, 27): »vstrahujem svoje telo in v sužnost devljem, da drugim pridigavši sam ne bom zaveržen.« Potem pa tudi dušo, po nauku Kristusovem (Mat. 23, 12): »kedor se bo ponižal, bo povikšan.«

Kako so nekedaj svetniki in svetnice božje pokorili svoja telesa, to je iz življenja svetnikov sploh znano. Sv. Frančišek se je proti koncu življenja kesal, da je bil sè svojim preoster; svojim bratom pa je že o prvem binkoštnem kapiteljnu velel odložiti vse razno trapijno orodje. Pozneje so vender mnogi rabili podobna pokorila in tudi do današnjega dne se je ohranila menda blizu v vseh redovih kaka taka navada. O neketerih svetnicah, kaker n. pr. o sveti Marjeti Kortonski, se bere, kako so skušale vničiti svojo telesno lepoto. Na lepe dolge lase so ženske navadno kaj ponosne. Ali ketera vstopi v red, si jih mora dati ostriči brez usmiljenja, kaker jih je nekedaj sv. Frančišek ostrigel sveti Klari. Moškemu ni toliko za tisto lepoto; vender tako imenovana tonzura mlademu redovniku tudi ni ravno prijetna reč. Venec las na obriti, ali kaker obriti glavi, posvetnim ljudem se zdi to ne lepa, da, celo naravnost zoperna, smešna moda. Ali redovnik ve, da so tudi Kristusa, ne zastran lepšega, temuč v zasmeh in zasramovanje s ternjem ovenčali. Iz ljubezni do njega, svojega Gospoda in Boga, nosi torej svojo tonzuro, naj svet govori, kar hoče, z radovoljno, ponižno pokorščino.

Kaker tonzura na kronanje Kristusovo s ternjem, tako ga spominja na Kristusovo kervavo bičanje tako imenovana »disciplina«. V življenju svetnikov beremo kaj pogostoma, kako so mnogi sami sebe nevsmiljeno bičali; s kakim orodjem, vidimo na podobah neketerih svetnikov, n. pr. sv. Alojzija. Mariske-

teri je storil v tem več kaker bi dandanašnji moder spovednik ali predstojnik mogel dovoliti. Kaj si je upal blaženi brat Krišpin, je bilo povedano ni davno.

Ali bičanje, to je namreč tako imenovana »disciplina«, je tudi še dandanašnji več ali menj v vseh redovih za nekatere dni v letu ali v tjednu predpisano, seveda le, koliker je mogoča brez kake škode na zdravju, telesnem ali dušnem.*) In ne moremo reči, da bi se ne upirala človeku tudi taka, ne tolikanj zaradi bolečine, koliker zaradi sramote in ponižanja. Telesna bolečina, če ni celo prehuda, se pač lažje prenaša kaker dušna, ki jo zadržaja ponižanje, osramočenje, če tudi le vpričo majhinega števila domačih ljudi. Ali ravno tega se mora privaditi redovnik, ki mu je ponižnost in zaničevanje samega sebe pred vsem potrebno.

Razni redovi poznajo v ta namen še druge različne navade. Sv. Frančišek je naložil svojim sinovom zlasti, da imajo hoditi prosit hrane od hiše do hiše, za se in za druge brate, in že ob njegovem času je bila to za nekatere težavna pot. Enega, ki se je vpiral, je imenoval sveti oče brata Muho, ki hoče živeti od tega, kar drugi nabero, ter ga je naravnost zapodil iz reda. Dandanašnji se sicer ne dela povsod s tem tako splošna sila, tudi se ni bati, da bi dobri ljudje redovnika na biri le psovali in gerdo odganjali. Ali bodisi še tako spoštljivo sprejet in prijazno obdarovan, marsikedo bi raji ne vem kaj ko da bi šel beračit. In če ga vender zadene, je to pač ternjeva pot.

Pa seveda se more še marsikaj skusiti v redu, enem in drugem, kar vtegne človeka zhosti ko oster tern. Saj se godi takega tudi mej svetom obilo in gotovo še več ko po samostanih. Koliko krat pridejo na svetu mladi ljudje brez posebnih zmožnosti in zaslug do bogato plačanih služeb, do vplivnih mest in predstojništev; stariši in zmožniši, ki so se več učili in več trudili in več storili za občno korist, pa ostanejo, kjer so, in se morajo vmikati in vklanjati onim, prenašati njih slabosti in hudobije in podložni jim biti! V redu se kaj podobnega navadno

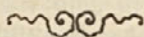
*) Stöhr v svoji „pastoraljni medicini“ pravi, da ima pretirana „maceracija“ prav dostikrat celo nasprotno nasledke, in res je nekaka flagelacija z naravnost nasprotnim namenom po raznih deželah mej posvetnjaki zelo razširjena, tudi že staroiudovska „ars amandi“ govori neki o nji. Z disciplino treba torej velike previdnosti. Za mladino sploh ni. Prim. Walter, Der Leib und sein Recht in Christentum. Donauwörth. Auer. str. 136.

dosti menj čuti, zlasti, kjer se predstojniki volijo le za malo časa in ni v unanjem nobenega razločka mej njimi in njih podložnimi. Sicer pa se vsaki pravi redovnik že naprej odpove svoji volji in popolnoma, z dušo in telesom, daruje redu in po njem svojemu zveličarju, pripravljen terpeti, kar koli ga zadene, če treba tudi smert. Zastran kakih redovnih časti in predstojništev pač nihče ne stopi v red.

Redovno življenje ima torej svoje težave, svoje ternje, semtertja prav bodeče, ostro ternje. Ali naj se ga zato katoliški mladenič, ki se čuti poklicanega v red, vstraši? Ali naj se da osramotiti velikodušnim devicam, ki se v svoji zorni mladosti ne boje na priliko k vsmiljenim sestram, dasiravno dobro vedo, kako trudapolno življenje jih tam čaka in v koliki smertni nevarnosti bodo svoje žive dni, dokler jih, morda prej ko mislijo, nalezena bolezen položi v hladni grob! Ali naj se katoliški mladenič, ki ga Bog kliče v ta ali oni red, osramotiti da celo ljudem, ki zaradi časnega dobička in ničemerne časti toliko in tolikim nevarnostim izpostavljajo svoje zdravje in življenje povsod, na suhem in na vodi in celo v zračnih višavah? Nekoliko junaštva je pač res treba, da se odloči mlad človek za redovni stan, zlasti dandanašnji, ko je ta stan tako zaničevan in preganjan po svetu, in ne moremo vedeti, kaj tudi nas morda še čaka. Ali kar koli nas čaka, vse bomo terpeli za Jezusa, svojega Boga, in ternje se nam bo spremenilo v rože. Sv. Frančišku se je v mladosti zoperno zdelo gobove ljudi le videti. Pa Bog ga je pripeljal med nje in on jim je izkazal vsmiljenje. In ko je šel od njih, se mu je to, kar se mu je prej grenko zdelo, spremenilo v sladkost za dušo in telo. Tako pripoveduje sam v začetku svoje opcroke. In aposteljni, ko so bili bičani, so šli spred obličja zboru veseli, da so bili vredni spoznani zavoljo imena Jezusovega zasramovanje terpeti. Tako so tudi vsi drugi svetniki, vsi pravi redovniki ali v lastnem zatajevanju, ali v preganjanju in zaničevanju od strani nasprotnikov Kristusovih nahajali svoje največe veselje, svojo najboljšo tolažbo. Torej tudi dobre slovenske mladine upamo, da ne bo begalo, kar smo tu povedali o ternju redovnega življenja. Junak ni, kedor išče zložnosti in lenega vživanja, — kedor se ne straši truda in težav, kedor se ne boji boja, ran in, če treba, smerti za Boga in bližnjega, ta je junak, ta kaj velja, take mladine nam Bog daj!

Vi pa, dragi bratje in sestre našega tretjega reda, vi pač ni-

mate posebno velikih težav s tem svojim redom. Nekoliko sitnosti dela nekaterim predpisani pas in škapulir, zlasti v poletni vročini pri delu in v potu, ko se premoči in vmaže in razterga. Oskerbite si nekoliko več tistih reči, da jih boste mogli snažiti in po potrebi spreminjati. Kako nevoljo vam more vzbuditi tudi tako imenovana organizacija, ko je morebiti kedo za kaj postavljen, kar ni po vaši misli in želji. Ne hrepenite po takih službah in časteh; če se vam pa odkažejo, opravljajte jih vestno, pa se vso ponižnostjo in ljubeznijo. Najobčutljiviše, kar more zadeti tretjerednika zaradi njegovega reda, je pač zaničevanje in zasramovanje posvetnih ljudi, psovke tercijalj, tercijaljka, hinavec, hinavka in tako dalje. Glejte, da ne boste dajali prilike, da bi se vam mogla hinavščina ali kak druga napaka po pravici očitati; psovke tercijalj, tercijaljka se pa nič ne bojte. »Blaženi, kateri preganjanje terpe zaradi pravice, ker njih je nebeško kraljestvo. Blager vam, keder vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas govorili (lažnjivo) zavoljo mene, veselite se in od veselja poskakujte!« (Mat. 5, 16).

S kitajskega misijona.

(Pismo p. Petra Baptista Turka.)

(Dalje.)

Lani toraj meseca avgusta sem začel s pripravami za zidanje. Načert in obseg celega zidanja je bil sicer meni na voljo prepuščen. Ali pri tem mi je bilo treba paziti, da vse delo doveršim za toliko stroškov, kolikor jih premore na razpolago mi dana denarna pomoč. Zaradi pičlo odmerjenega denarja sem se nekoliko boječe lotil dela, ker to zidanje misijonske postaje je bilo prvo, katero sem moral od začetka do konca samostojno izveršiti. V ta namen pripravljenega denarja je bilo tedaj le do 2700 ligatur, dali so namreč ko misijonski prispevek preč. škof 1000 lig., p. Kasijan iz deleža svojih dobrotnikov 600 lig.; verniki iz okrožja Šia-pa-ho krog 300 lig. Ves ostali denar pa je bil dobrodošli prihranek iz Vaših milodarov. Ob času zidanja pa je Vaših milodarov še došlo toliko, da sem bil rešen iz zadnje denarne stiske in sem mogel, hvala Bogu in Vam, vsaj najpotrebnejše zidanje srečno doveršiti. Vse zidanje s prosto-

rom in pohištvom vred je stalo do 3500 ligatur. Zidanje se je začelo sredi septembra 1910 in že v mesecu januarju l. 1911 so bila vsa glavna poslopja cerkev, misijonarjev dom in šola dodelana. Pobarvanje in druge podrobnosti pa so bile doveršene še le v mesecu majniku. Glede velikosti onih poslopij Vam še omenim: cerkev ali bolje cerkvica je sè zakristijo in s prez-biterijem vred — osemnajst metrov dolga, v prostoru za verni-ke pa je 13 metrov dolga in 7 metrov široka, do planega stropa le pet metrov visoka. Glede njene vunanje in notranje oblike kaker tudi o celi oni postaji Vam bom oskerbel fotografijo. Vsa oblika je sicer priprosta pa vender le ne brez okrazbenih potez. Zlasti vsem misijonarjem in vernikom ugaja oljtar, sezidan iz opeke in apna ter oljnato prebarvan. Misijonarjev dom ima pet sob, namreč: vspredi je večja soba za dvorano ali obednico, ob straneh pa ste po dve mali sobici vsaka do tri metre široka ter do tri in pol metra dolga. Tukaj toraj je poskrbljeno s potrebni-mi zdravimi sobami tudi za slučaj, ako se tu dva ali trije misijo-narji skupaj snidejo, kar se na tej postaji zaradi njene priročne lege lahko večkrat pripeti. — Zadaaj za domom je širok odpert hodnik, s sobo za dohajajoče vernike in druge goste, zadaaj za to sobo pa je hiša z večjo sobo odločeno za šolo, ob njeni strani pa ste dve spalnici in kuhinja. Tik zadaaj za temi poslopij sem prikupil še eno kitajsko hišo ter jo priredil za ženski katehume-nat, kjer sem zadnje mesece lanskega leta ter večino mesecev tega leta vzdrževal žensko šolo. Zdaj bi bilo še prav potrebno, da se vsa postaja predeli in ogradi vsaj z nizkim ozidjem, pa s tem delom bo treba še počakati, da se nabere potrebni denar. Do zdaj sem le na sprednji strani za silo ogradi. Potrebniše je, da poprej poskerbim klopi za cerkev, katerih še manjka. Ako bi pa Vi, velečenjeni dobrotniki, tudi za to cerkvico mogli oskerbeti in poslati vsaj enocentni zvon, bi s tem meni in temu misijonu skazali zelo prijetno dobroto — mojim tukajšnim ver-nikom v veliko veselje in dušno korist.

Blagoslovljenje te cerkve se je prav slovesno doveršilo dne 15. junija, na (tukaj) sopraznik presv. Reš. Telesa. Blagoslov-ljenje so blagovolili opraviti sam naš preč mis. škof, apost. vi-karii Grac. Gennaro. Njihov sprejem se je veršil še slovesnejše, kakor o priliki škofovske vizitacije pred dvema leti; ravnotako je bilo slovesno njihovo poslovljenje. Slovesnost pa je precej nadlegovalo slabo viharo in deževno vreme. Verniki so po-

skrbeli za primerno okrazbo cele misijonske postaje s različnimi napisi in mnogimi zastavami. Bombardiranja in pokanja tudi ni bilo premalo, zlasti ne po doveršenem blagoslovljenju in mej škofovo sv. mašo, mej katero je ta in slednji dan 42 vernikov prejelo sv. birmo, in skoro vsi navzočni kerščenci tudi sv. obhajilo: vernikom so pridigovali preč. škof sami. Na preddan in na dan slovesnosti se je zvečer veršilo zažiganje po dvoje svetilkov bengaličnega ognja ter razsvetljenje cele mis. postaje s mnogimi raznoverstnimi in pisanimi lampijončki in tudi drugimi večjimi okrasnimi svetilnicami. Vse to je privabilo na naš veseli griček h naši izredni slovesnosti mnogo starega in mladega ljudstva iz terga in bližnje okolice. Na dan slovesnosti pa smo k slavnostnemu obedu povabili krajne mandarine in poganške pervake onega terga, namreč vseh skupaj ednajst. Ti vsi so bili našega povabila zelo veseli in vsi so se skazali našemu misijonu zelo prijazne. Izmej misijonarjev so prišli k tej slovesnosti: dobrotljivi p. Kasijan, p. Rogerij Covi in p. Andrej Šu. Ali našega ljubljenega p. Engelharda, katerega sem seveda tudi povabil in zlasti jaz najbolj poželet, pa žalibog k slovesnosti ni bilo. — Toliko o mojem delovanju na postaji Šia-pa-ho. —

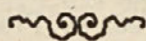
Glede blagoslovljenja cerkve v Šia-pa-ho moram Vam še povedati, da je bila cerkev posvečena sv. nadang. Mihaelu kot glavnemu patronu, ki je bil izbran iz sv. namena, da se s tem ta težavna misijonska stran še posebno zaupno izroči varstvu in pomoči tega mogočnega pervaka sv. nebeških duhov in si od njega izprosi zmage nad tu gospodujočimi peklenskimi duhovi. Kot »patronus secundarius« so sv. Japonski muč. Peter Bapt. in tov. Do zdaj tukaj daleč na okrog ni bilo nobene cerkve posvečene temu sv. nadangelju, varihu sv. cerkve. Zlasti tukaj v našem sv. mis. boju moramo še posebno vneto k njemu klicati: Sv. nadangelj Mihael, prosi za nas! Za njegov praznik in za prvo žegnanje smo njemu na čast opravili devetdnevnicu. Ta praznik sem v nagovoru ondotnim vernikom še posebno priporočal, naj se skažejo Bogu hvaležne za veliko dobroto dobljene te misijonske postaje in sicer s tem, da se oni in njihove družine vstrajno prenove po naukih sv. vere ter oni sè svojimi dobrimi zgledi in opomini pomagajo tudi druge svoje nesrečne in nevedne znance in sorodnike privedi na to edino pravo pot resnice in večnega življenja. Priporočal sem pa jim tedaj tudi, kakor storim ob raznih prilikah večkrat v letu, naj se oni tudi hva-

ležne skažejo vsem onim živim in mertvim miloserč. dobrotnikom, ki so — ali ki ste — s svojimi milodari pripomogli k njihovemu spreobrnjenju, — in sicer hvaležne s tem, da za vse te njihove največje dobrotnike mnogo molijo in za nje darujejo sv. obhajila.

Razume se, da sem kakor ob družih znamenitih praznikih, tako tudi ta dan in na dan blagoslovljenja v imenu tega sv. misijona iz prehvaležnega serca opravil sv. mašo za Vas žive in za vse umerle blage dobrotnike in dobrotnice.

Razun Šia-pa-ho pa sem letos, kakor sem že prej omenil, tudi za misijonsko občino Lan-či nekoliko več skerbi imel. Ondotno misijonsko bajtico sem meseca marca o priliki, ko sem za ono okolico opravljal sv. misijon, vsaj toliko osnažil zunaj in znotraj, da se tam zdaj lahko vsaj za silo dostojno maseševati more. Ker so ravno tedaj ondi razni katehumeni in premalo podučeni novokerščenci poželeli šolo, sem obenem, da z odlašanjem ne škodujem, takoj ustregel njihovi dobri želji in sicer sem jim oskerbel vse potrebno za šolanje v ravno oni slavni bajti. Dobro obiskana šola je trajala do sredi meseca julija, tedaj pa je morala prenehati, ker je reka Jan-cè-čjan ta čas ne navadno visoko narasla ter ves terg Lan-či in tudi našo ubogo bajto z vodovjem preplavila nad komolc visoko. Ko bi bila voda le že za ped višje narasla, tedaj bi revica bila morala razpasti, ker je bila le za par komolcev visoko zidana iz terdega kamna, drugo je pa vse iz posušenega blata. Sosedna hiša, ki je bila boljša od naše, se je ob tej povodnji porušila. Ta velika povodenj je letos napravila neizmerno veliko škode; uničila je obširna rajževa polja in mnogo ljudstva mora z beračenjem iskati hrane.

(Dalje prih.)

S Homca.

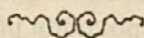
Tretji red je častitljiva naprava sv. katoliške Cerkve in imeniten pripomoček za zveličanje duš. Zato se je ustanovila tudi in Homcu podružnica III. reda dne 23. oktobra 1910. Č. p. Ananija Vračko, vizitator III. reda in gvardijan kamniškega samostana, je prišel na ustanovno slovesnost, ki se je prav lepo zveršila. Nanovo je bilo tedaj sprejetih 21 udov, dočim je bilo

že popreje v homški župniji okrog 80 udov. Na ustanovni dan so bile izvoljene v predstojništvo: Marija Repanšek za Homec in Nožice, Ivana Zupan za Preserje, Marija Lukan za Šmarco Peter Naglič pa kot zastopnik tretjerednikov.

Naša podružnica prav lepo napreduje. L. 1911 je bilo 9 shodov, enkrat skupno sv. obhajilo. Mnogi udje pogostokrat prejemajo sv. obhajilo. L. 1911 je bilo 8 udov na novo sprejetih. Podružnico je obiskal č. p. Ananija Vračko iz Kamnika dne 18. novembra. Ta dan popoldne je č. gospod izpovedoval. V nedeljo 19. nov. zjutraj ob 6. je imel sv. mašo in krasen govor o III. redu. Mej sv. mašo so vsi udje pristopili k sv. obhajilu. — Popoldne ob 2. je p. vizitator govoril o možu in mladeniču tretjeredniku ter o ženi in dekletu tretjerednici. Po govoru so bile litanije. Nato je sprejel 3 ude nanovo v III. red, 21 udov je pa obljubo opravilo. Nato je podelil p. vizitator papežev blagoslov. Slavnost se je zaključila z zahvaljeno pesmijo.

Če kedo izmeje udov umerje, gredo vsi udje za pogrebom. Za vsakim umerlim udom se iz podružnične blagajne plača ena sv. maša, vsak živi ud pa daruje za ranjkega eno sv. obhajilo in moli en sv. rožni venec. Dosedaj jih je umerlo pet, in sicer Terezija Zobavnik 3. IV. 1911, Roza Kos 24. IX. 1911, Marija Grošelj 27. XII. 1911. in Marija Pirc 22. I. 1912. Naj v miru počivajo. Naj bodo v molitev priporočeni tudi drugim udom III. reda!

A. M.

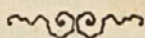

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: rajni br. Teodulj Kramberger, lajik 1. reda sv. Frančiška, vmerl pri Sv. Trojici v Slov. gor. 3. sušca t. l.; rajni br. Anastazij Satler, lajik 1. reda sv. Frančiška, vmerl 15. sušca t. l. v Nazaretu na Štajerskem; rajni udje III. reda skupščine goriške: Terezija (Elizabeta) Žnidarčič iz Ročinja, Anastazija Alojzija (Elizabeta) Bevčar iz Ročinja, Neža (Marija) Čuk iz Gorice; ljubljanske: Marija Gosar, Marija Miklič, Marija Smolič, Uršula Janše, Jera Erjavec, Jera Velikoverh, Marijana Kogovšek, Rozalija Mauer, Neža Zanuskar, Antonija Anžič, Ivana Ravnihar; Uršula Stanovnik, tretjerednica iz Planine pri Rakeku, vmerla

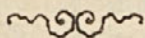
16. decembra 1911 v hiralnici v Ljubljani (zelo bogoljubna hči sv. Frančiška, ki je nad vse ljubila in pogosto prejemale Jezusa v najsvetejšem zakramentu).

Na dalje se priporočajo v pobožno molitev: neka tretjerednica, da bi se srečno in po pravici zveršila neka sodba, dalje za mir in blagoslov božji in kerščansko poterpežljivost ter ljubo zdravje edinemu otročiču; neka druga oseba priporoča svoje stariše, brate in sestre, da bi lepo v miru in edinosti živeli in zvesto Bogu služili; dalje neka oseba, da bi ji Mati božja izprosila ljubo zdravje in bi mogla potem doseči svoj namen; H. T. v P. za pomoč v velikih težavah; M. D. za zdravje; Fr. Kolar za božjo pomoč v dolgotrajni živčni bolezni, da bi mogel laglje govoriti, brati, spati, moliti; M. E. v L., da bi Bog poslal v tisti kraj kmalu dobrega in gorečega dušnega pastirja, tudi za dušno in telesno zdravje; neki star tretjerednik z Ogerskega priporoča svojega bolnega prijatelja, da bi mu Bog dal zdravje, ali pa srečno zadnjo uro.

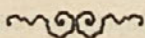
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo nadalje: H. Č. za najden denar in za druge posebne milosti; A. B. tretjerednik na Notranjskem za srečno ozdravljenje iz nevarne bolezni, ko so rekli zdravniki, da ne bo šlo brez operacije.

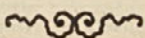
Za kitajski misijon

so nadalje k nam poslali: Marija Dovič v Dolenjah (p. Jelšane v Istri): 4 K; neimenovana iz Istre: 20 K.

Za novo cerkev sv. Elizabete:

Marija Davič v Dolenjah (p. Jelšane v Istri): 4 K; neimenovane osebe iz Zahomca in Bistrice na Koroškem: 12 K.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1912.

Mesec aprilj ali mali traven.

1. ponedeljek : sv. Martina, d. m. V. O.
 2. torek : sv. Frančišek Pavlanski, sp. V. O.
 3. sredo : sv. Benedikt Filadelski, sp. 1. r. **P. O.**, V. O.
 4. četrtek veliki : sv. Izidor, šk. cerk. uč. R. P. V. O.
 5. petek veliki : sv. Vincencij sp. V. O.
 6. sobota velika : bl. Tomaž Tolentinski. m. 1. r., bl. Bentivolij sp. 1. r. V. O.
-
7. **nedelja** velika : bl. Marija Krescencija, d. 3. r.; bl. Antonija Florenška vd. 2. r. **P. O.**, V. O.
 8. ponedeljek velikonočni : bl. Julijan, sp. 1. r.
 9. torek velikonočni : bl. Arhangelj, sp. 1. r.
 10. sredo velikonočna : bl. Karelj Sečijski, sp. 1. r.
 11. četrtek velikonočni : sv. Leon 1. papež, cerk. uč.
 12. petek velikonočni : bl. Angelj Klavški, sp. 1. r.
 13. sobota bela : sv. Hermenegiljd, m.
-
14. **nedelja** bela : sv. Justin, m.
-
15. ponedeljek : sv. Cirilj Aleksandrijski, šk. cerk. uč.
 16. torek : sv. Rafaelj, arhangelj, P. O.
 17. sredo : sv. Cirilj Jeruzalemski, škof. c. uč.
 18. četrtek : bl. Andrej Hibernonski, sp. 1. r.
 19. petek : bl. Konrad Askulanski, sp. 1. r.
 20. sobota : bl. Leopold Gajški, sp. 1. r.
-
21. **nedelja**, 2. po vetiki noči : božji grob, sv. Anzeljm, šk. c. uč.
 22. ponedeljek : sv. Soter in Kaj, m.
 23. torek : bl. Egidij, sp. 1. r. **P. O.**
 24. sredo : sv. Fidelij Sigmarinski, m. 1. r. kapucin k. **P. O.**
 25. četrtek : sv. Marka, ev.
 26. petek : Mati Božja dobrega sveta, sv. Klet in Marcellin pap. m.
 27. sobota : bl. Jakob Ilirski, sp. 1. r. bl. Joana Marija, d. 3. r.
-
28. **nedelja**, 3. po veliki noči : slovesnost sv. Jožefa, ženina bl. Device Marija **P. O.**, bl. Lukezij ali Lucij, prvi tretjerednik. P. O.
 29. ponedeljek : sv. Peter, mart.
 30. torek : sv. Katarina, Sijenska d.

Opomba : **P. O.** pomeni popolnoma odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolnoma odpustek samo za ude 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za 1., in 3. red sv. Frančiška.

R. P. pomeni rimsko postajo s popolnoma odpustkom.

minja „Bog daje deset zapovijedi“ na sliko lovca in psa, ki jima je bilo treba pripisati, kaj sta : „to je lovec“, „to je pes“.

V nekaterih primerih je hervaški pisavec morda sam v nekoliko zadregi bil, ali bi vzel doveršni ali nedoveršni sedanjik. Pomagati si je mislil s tem, da je vzel doveršne glagole, pa v preteklem času : „6. Kako su Josipa braća prodala. — 8. Kako se je Josip očitovao braći. — 13. Kako je angjeo Gabrijel navijestio rođenje Ivanovo. — 14. Kako je angjeo Gabrijel navijestio rođenje Isusovo. — 33. Kako su Isusa trnjem okrunili.“ Ko napisi poglavji v „Zgodbah“, kjer se razvijanje dejanja do zveršitve pripoveduje, bi bili ti stavki dobri. Ko podpisi podob, ki morejo predstavljati le posamezen trenotek tistega dejanja, in to še celo z mnogimi okoliščinami, ki se ne da dokazati, da so bile res take, kaker jih podoba predstavlja, ko podpisi podob torej se pa ne dajo lahko opravičiti.

Vzemimo n. pr. 14. podobo : „Kako je angjeo Gabrijel navijestio rođenje Isusovo.“ Res je lepa, visoko pesniška! Angelj s peruti, v zraku, z belo lilijo v roki! Koga ne bi to povzdignilo, navdušilo? Vender ne bo lahko kedo verjel Slučevskega „Profesorju nevmerjočnosti“, ko pravi sicer prav lepo : „Jaz ljubim lilijo bolj ko vse druge cvetlice, ker je cvetlica oznanjenja (blagovēščenja). Nekedaj je pokrivala vse suhe stepe okoli Jordana bogata preproga lilij, ki jih je opeval Salomon. Ker so tam rastle v toliki obilici, je angelj Gabrijelj vtergal eno od njih, ko je šel k Mariji ob uri blaženega nebeškega oznanjenja. Da, jaz ljubim to cvetlico jako, ker mi je oznanjenje samo prav posebno drago.“

Pesniku je dovoljeno, vse to si tako misliti; ali kedor ima učiti čisto evangelijsko resnico, ta ne sme terditi, da je res tako oznanil Gabrijelj spočetje Jezusovo, kaker podoba kaže. Evangelij ne ve nič o perotih angeljevih, nič o liliji v njegovi roki. Podpis podobe torej ne sme biti : „Kako je angjeo Gabrijel navijestio rođenje Isusovo.“ In tako v vseh ostalih primerih. Če je hervaški pisavec po pravici smel pisati v 10., 25., 29. in 35. : „se rodi, nahrani, oživi, umre“, bi bil smel pač tudi : „Braća prodadu Josipa. — Josip se očituje (razodene) braći. — Angjeo G. navijesti rođenje Ivanovo. — Isusa trnjem okruno.“ In tako bi bil tudi v drugih primerih, kjer gre za doveršenje, ne za trajanje, dejanja, prav pisal doveršni sedanjik namestu nedoveršnega : „2. Bog kazni grijeh i obeća (= obljubi, nam. „obećava“ = obeta) Spasitelja. — 12. Bog da (ali „dade“) deset zapovijedi na Sinaju. — 15 Marija pohodi (= obiše, nam. „pohagja“ = obiskuje) rogjakinju svoju Elizabetu. — 35. Isus progovori posljednih sedam riječi i umre. — 38. Isus preda (ali „predade“) Petru vrhovnu pastirsku vlast.“

Včasi bi se imeli torej tudi Hervatje kaj od nas učiti, ne vselej mi od njih. S tem pa seveda nočem reči, da so v izdanju, ki ga imam pred sebo, vsi naši podpisi prav in brez graje. Tako bi n. pr. 30. podobi ne bilo treba drugzega podpisa ko „Zadnja večerja“; do-

stavek „Jezus prorokuje, da ga bo Juda izdal“, označuje sicer prav trenotek, ki ga je imel Leonardo da Vinci pred očmi, ali namestu „prorokuje“ bi moralo stati „napove“. Sicer pa bi bilo treba za šolo take podobe zadnje večerje, ki bi kazala nje glavni trenotek, to je vstanovljenje zakramenta presv. rešnega telesa in kervi.

Tudi 35. podobi bi bil zadosti podpis: „Jezusova smert na križu“ brez predstavka: „Sedem poslednjih besed Jezusovih“. To bi mogel biti naslov dotičnega poglavja v „Zgodbah“, slikati se pa to ne da.

Po vsem tem upam, da je nasproti g. Peruškemu zadosti terdno dokazano, da je v takih podpisih podob v naši slovenščini sedanjik doveršnih glagolov, kjer gre za doveršeno dejanje, popolnoma na svojem mestu, seveda ne ko „*praesens effectivum*“, kaker je ostalo v naslovu tega spisa, temuč ko „*praesens historicum*“. Tudi „Kralj Hakon pozdravi državni zbor“ je torej opravičeno, ker gre za zveršenje, ne za trajanje pozdrava. Naj omenim tu naposled le še članka gosp. J. Markošeka „Zbirka podob za katehitični pouk“ v lanskem in letošnjem „Voditelju“, ker stoji namreč tudi tu obilo podobskih podpisov sè sedanjikom ali doveršnih, ali nedoveršnih glagolov, kaker zahteva dejanje, ki je predstavljeno na dotični podobi: „Bog oznani Abrahamu, da bo postal oče velike množice. — Abraham zagleda obljubljeno deželo. — Jožef obišče brate pri čredi. — Jožef se da spoznati. — Mojzesa potegnejo iz vode. — pa: „Noe gre v ladjo. — Noe daruje. — David se bojuje z Goljatom. — Modri molijo Jezusa in darujejo. — Jezus uči svoje učence moliti. — Jezus hodi po morju. — Jezus nese težak križ. — Jezus gre v nebesa itd.

(Konec prih.)

Knjižne novosti.

I. Dr. Anton Mahnič: **Več luči!** Iz »Rimskega katolika« zbrani spisi. Uredil dr. Aleš Ušeničnik. Ljubljana 1912. Založilo »Katoliško tiskovno društvo. — Prodaja Katoliška bukvarna v Ljubljani, broširane izvode po 3 K, vezane po 4 K 20 vin.

II. Jakoba Aleševca **Izbrani spisi**. Drugi popravljeni natis. Priredil Jožef Volc. VI. zvezek: **Ne v Ameriko!** Povest. V Ljubljani 1912. Založila »Katoliška bukvarna«. Stane broš. izvod 1 K 50 v., vezan 2 K 40 vin.

III. **Šmarnice arskega župnika**. Razlaga lavretanskih litanij z življenjepisom bl. župnika J. Vianeya. V Ljubljani 1912. Zal. »Kat. Bukvarna«. Stane v platno vezan izvod 2 K.

IV. P. Angelika Hribarja **Postni in velikonočni napevi**. Prodaja »Kat. Bukvarna« v Ljubljani, partituro po 2 K, glasove po 50 vin.

V. **Gorenjska knjižnica**. Ponatis iz »Gorenjca«. V Kranju 1912. Izdaja, zalaga in tiska »Tiskovno društvo« v Kranju. Do zdaj dva zvezka, vsak 30 v.

